ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1935 Յունուար Թիւ 1

էջ

Խմբ. — Ազգային ցաւին դարմանը նուիրական կրկին յոբելեաններու մէջ . . 1

Հայկական Ճեմարան

Յովհ. Եփեսացի. — Եկեղեցական պատմութիւն 4

Նահապետեան Հ. Գ. — Նիկողայոս Մառ. 8

Հ. Ս. Ա. — Իրաւագիտական միջազգային համաժողովը 25

Գրական

Ալիշան Հ. Ղ. — Մատնիչ Վասակի դատաստանը (թրգմ. աշխ.) . . . 21

Տէվլէթեան Հ. — Վաղը . . . 33

Երեմեան Հ. Սիմոն. — Մերուժան Պարսամեան 17

Ապրոյեան Հ. Եփրեմ. — Հ. Ալիշանի եղբայրը, մէկ թղթիկը ու քերթուածիկը. 34

Սմբատ Բիւրատ. — Լեռնականի մը յուշատետրը (ինքնակենսագրութիւն) . . 36

Քրոնիկ

Հողեն. — Խորհրդային Հայաստանի մշակոյթը (լրաքաղ) 42

— Նկարչութեան աշխարհէն (Զ. Մութաֆեան և Օր. Վ. Կիւլխասեան) . . 44

Մահագրութիւն

Հացունի Հ. Վարդան. — † Հ. Եփրեմ Վ. Ապրոյեան 45

SOMMAIRE

1935 Janvier numéro 1

Réd. — Le jubilé de la Rédemption et celui de la Bible (Version Arménienne) sources de renaissance morale. .

Académie Arménienne

Jean d'Ephèse. — Histoire ecclésiastique (fragments traduits) . . .

Nahabédian P. G. — Nicola Marr .

P. S. A. — Le Congrès International de Droit (1580ème anniversaire du Code Justinien et 700ème des « Decretales » du Grégoire IX). . . .

Littérature

Alichan P. L. — Le Jugement de Vassak le traître (trad. en langue vulgaire).

Dévlétian H. — Le Lendemain .

Erémian P. S. — Méroujan Barsamian.

Abroyan P. E. — Le frère du P. Alichan, une lettre et une poésie de lui.

Sempat-Burat. — Les mémoires d'un montagnard (Autobiographie). . .

Chronique

Hoghen. — La culture en Arménie .

Réd. — Peintres arméniens (Z. Moufian - M.lle V. Gulkhassian) . . .

Nécrologe

Hatsouni P. V. — † P. Ephrem Dr. Abroyan . . . .

ՄԵՐ ԱԶՆԻՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆՍ կը խնդրէ որ մեր ազնիւ բաժանորդները բարեհաճին փութով կարգադրել իրենց հին ու նոր հաշիւները։

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ — ՎԵՆԵՏԻԿ Ս. ՂԱԶԱՐ

Տպարանիս Վարչութիւնը՝ ի գիտութիւն ընթերցասէր հայ հասարակութեան պարբերաբար Թերթիս կողքին վրայ պիտի ներկայացնէ իր հրատարակած գրաբար և աշխարհաբար, դասական և արդի ազգօգուտ գրքերու գիտական, պատմական, քերթողական, վիպական, կրթական եւն. ճոխ և ընտիր հաւաքածոյին ցուցակը։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՅԱՆԿ

«ԲԱԶՄԱՎԷՊ»ի

1934

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Աճէմեան Հայկ	Հայերէն տապանագիրներու արժէքը	166
» »	Գրիգոր Տաթեւացիի աւետարանը	345
Աւրպետ	Թափառոլակ - Գանկածին (ստուգաբանական) . .	274
Երեցեան Մ.	Հայ դրամագիտութեան համար.	312
Թորոսեան Հ. Յ.	Ս. Բարսեղ Կեսարացի - իր «Վեցօրեայ» ճառերը և հայ թարգմանութիւնը	327, 412
Ծանոյլի Ա.	Եւսեբիոս Եմեսացւոյ եզական մեկնութիւն մը և կեղծ-Կիւրեղեան հարցը	184
Հնասէր (Գ. Մանուշեան) . .	Կորսուելու ենթակայ վաւերաթուղթեր, պաշտօնական նամակներ և հետաքրքրական գրութիւններ . .	31
Մազլումեան Նուպար. . .	Արալէզները	337
Յովհաննէս Եփեսացի . . .	Եկեղեցական պատմութիւն (ծղկքղ. հայկ. դրուագներու. թրգմ. գերմ.է. - Ալիշանի «Հայկարան»էն).	52, 211, 266
Նահապետեան Հ. Գ. . . .	Քրիստոնէական ճարտարապետութիւն - Հայկական տաճարի կեդրոնական համաչափ գմբէթը . . .	177
» » . . .	Թափառոլաք (ստուգաբանական)	422
Սարգսեան Հ. Գր. . . .	Երանելոյն Պրոկղի եպիսկոպոսապետի Կ. Պոլսի՝ յԱստուածայայտնութիւնն (ճառ)	5
» »	Ս. Եփրեմի «Կցուրդ»ները	144
Սիւրմէեան Ա. Արքեպս. . .	Լոնտոնի (Թաւրիզու) Թ. 66 Աւետարանը . . .	348
Փէչիկեան Հ. Եղիա . . .	Հայ Մշակոյթի պանծալի կոթողը - Աստուածաշունչի Բ. թարգմանութեան 1500ամեակը . . .	321, 401
Քիւրտեան Յ.	Խճանկարը Հայոց մօտ . . .	60, 193, 358, 426
Ֆերահեան Հ. Ս.	Բուսաբառական դիտողութիւններ . . .	77, 262
Ֆերմանեան Ա.	Բրիտանական թանգարանին մէջ գտնուող հին յունական գործ պղնձաձոյլ մէկ արձանագլխի և ձեռքի մասին որ «կ'ըսուի թէ» գտնուած է Հայաստանում	17

Լեզուագիտական

Փէչիկեան Հ. Եղիա . . .	Աշխարհաբարի հարցեր	221, 277, 388

ԳՐԱԿԱՆ

Հին քնար

	Տաղ Ծննդեան.	16
	Ի Ծնունդ Փրկչին	436

Նոր քնար

Աճէմեան Մկրտիչ	Առ սիրելի ընկերն իմ Թ. Թէրզեան . . .	224
» »	Հաստափորեան թաղապետ (Ալեքսան Էֆ. Խորասանճեան)	464
» »	Ի սգալի մահ Տիկին Սրբուհի Նիկողիմոսեանի. .	464

digitised by A.R.A.R.@

Արսէն Երկաթ	Թախանձանք	165
» »	Զարթում	276
» »	Սոնաթ Ծնունդի գիշերուան	438
Արսէն Պեգաս	Ամառ օրեր	306
Բիւրատ Վաղինակ	Բանաստեղծին սուգը	37
Գարագաշ Կարապետ	Առ չնորհալից Տիկին Թէրզեան	224
Յովհաննէսեան Հ. Վ. Վանատուր	Ես իմ Հացն կենաց	156
»	Ժամացոյցը	275
»	Խորանիկը	344
»	Մատոննա	354
»	Անծանօթ մեռելներուն	355
Սոֆեան Վահրամ	Կոտտանք	37
» »	Անցորդը	64
Տաքին Լ.	Ապարիսի երազը. (Թրգմ. Հ. Փ. Ե.)	350
Փաւքոլի Յ.	Տօնական այգ. (Թրգմ. Հ. Ա. Ղազիկեան).	210
Փէշիկեան Հ. Ե.	Յայգանուագ	356
» »	Հայ գրերը	357
Քաչարեան Հրաչ.	Աղօթք անոր՝ որ Աստուած էր և մարդ (Բ.)	209

Դէմքեր

Երեմեան Հ. Ս.	Մ. Մինասեան	200
Փէշիկեան Հ. Ե.	Հրանդ Վեհակրօն (Հ. Ալատին).	103

Օրուան գրքեր-Գրախօսականներ

Երեմեան Հ. Սիմոն	Փառանձեմ (Օ. Սաֆրոթ). — Նատիր. — Ցիշատակարան (Վ. Զարդարեան). — Սեւ լեռին մարդը (Մ. Մամուրեան). — Races fières (Ի. Մինասեան). — Թուրք-հայ բառարան (Եաղուպեան Յ. Ա.). — Գրպանի տարեցոյց (Գաբամաճեան)	38
	Contes et légendes et épopées populaires d'Arménie (par Fr. Macler) — Սարկաւագին տարեցոյցը (1934) (Յ. Մանավեան). — Կեանք և արուեստ (Պարսամեան Եղբարք).	111
	Այսպէս է Ամերիկան (Մ. Գույումճեան). — Մասիս օրացոյց (Հայկ Աճէմեան). — Փառանձեմ (Օ. Սաֆրօթ)	169
	Լուրեր քաղքէն (Գ. Գեղարքունի). — Մարդ Աստուածը (Ֆ. Շոնար). — Ֆաուսթ (Կէօթէ). — Կուզիկ Պետոն (Արսէն Երկաթ)	247
	Մանկական դաստիարակութիւնը տան մէջ (Լ. Պ. Գալէմքեարեան). — Մենիկ ծառը (Խ. Պ. Վէմեան). — Ժառանգականութեան նորավէպը (Ա. Յ. Ճէպէճեան). — Արաբկիր և շրջանի գիւղերը (Ս. Ա. Բախտիկեան)	378
	Մեր կեանքը (Հ. Զարդարեան). Զարթօնք (Մալխաս) — Կեանք և արուեստ. տարեգիրք. (Պարսամեան եղբարք) Գրպանի տարեցոյց (Ս. Գաբամաճեան). — Արազ. տարեգիրք (Յ. Ճ. Սիրունի). — Շահնամէ (Ֆիրդուսի)	465
Փէշիկեան Հ. Ե.	Ոսկի Արիշին տակ (Մեծարենցի արձակները. հր. Թ. Ազատեան)	381

Քիւրտեան Յ.	Պատմութիւն հայ մատենագրութեան (Ե. Դուրեան). — The travels of Marco Polo (by Prof. A. Ricci).–Ibn Battuta travels in Asia and Africa (H. A. R. Gibb.)	113
	Late Antique–Coptic and Islamic textiles of Egypt.	172
	Վկայաբանութիւն Յովհ. Պարտիզակցւոյ և պատմ. հիմնարկութեան Պարտիզակի և շինութեան եկեղեցւոյ և վարժարանին. (Կ. քհնյ. Տ. Գրիգորեան).	248
	Oriental art (Ceramics, carpets) by R. Koechlin and G. Migeon	307

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

Արսլանեան Գ. Արքեպս.	Պատառիկներ լուսածիր չաբաթ. վանքերէն.	12, 68, 300, 431
Մուրատեան Մկրտիչ քհնյ.	Սասնոյ սրբավայրերն ու աւանդութիւնները	65
» »	Սասնոյ աշուղները	462
» »	Աքօ Մրտօ	304
Յովհաննէսեան Տօքթ. Եղիա.	Քանի՞ հոգի ենք հայերս	249
Խմբ.	Հրաշք մը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի մասունքներուն մօտ (ի Նափոլի)	47
Սարգիսեան Արշակ	Ամերիկահայ գաղութին ցաւը	476
Սիկուրիս (Ս.) կամ Երերիս.	Ուխտագնացութիւն ի Ս. Տեղիս (Թրգմ. Հ. Ե. Փ.)	8
Սիւրմէեան Արտաւազդ Արքեպս.	Պատմութիւն Հալէպի քահանայից	216, 440

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ — ԿՐՕՆԱԿԱՆ

Խմբ.	Հայկական մեծագոյն ապստամբութիւնը (Վարդանանց)	49
	Յարութեան խորհուրդը մահուան մէջ (Զատիկ)	129
	Փրկագործութեան ԺԹ. դարադարձի փակման առթիւ տպաւորութիւններ և խորհրդածութիւններ.	132
	Մուրատեան վարժարանի չահած յաղթանակը իր առաջին հունձքին մէջ և մենաշնորհը ի նպաստ հայ լեզուի.	257
	Արեւելքն Արեւմուտքի մէջ.—Վենետիկ տեսիլներու հանդիսավայր և Ս. Ղազար հայ Սրբութեանց տաճար (Գ. Ժողով Արեւելեան Եկեղեցիներու միութեան).	391
Սարգսեան Հ. Գր.	Պատասխան «Սիոն»ի (Ս. Խորհուրդներու ուղղափառ վարդապետութեան մասին)	75

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ — ԳԻՏԱԿԱՆ

Երաժշտութիւն

Յովհաննէսեան Հ. Վ.	Գէորգ Սինանեանի երաժշտական նոր հեղինակութիւնները	101
» »	Գուրգէն Ալէմշահի նուագահանդէսը	252
Տայեան Հ. Ղեւոնդ	«Եկայք հաւատացեալք»ի (Եւրոպական խազերով) հրատարակութենէն վերջ (պատասխան դիտողութեանց)	470

Նկարչութիւն

Յովհաննէսեան Հ. Վահան	Կարապետ Ագամեանի նկարահանդէսը	97

Ճարտարապետական

Նահապետեան Հ. Գաբրիէլ	Քրիստոնէական ճարտարապետութիւն. — Հայկական տաճարի կեդրոնական համաչափ գմբէթը	177
» »	Թորամանեան Թորոս ճարտարապետ (մահուան առթիւ)	241

digitised by A.R.A.R.@

Գիտական

Զ. . . . . . . Տիկին Մարիամ Քիւրի (մահուան առթիւ) . . . 310

Թատերագրական

Երեմեան Արամ . . . . Թուսահայ թատրոնի պատմութիւնը. սկզբից մինչեւ 70-ական թուական. էջ. 21, 81, 157, 225, 289, 362, 446

Փէչիկեան Հ. Ե. . . . Հայկական թատրոնի ծագումը. 42

» » . . . Հայ թատրոնի ծագման մասին (վերստին յաւելուած) 129, 399

ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Հ. Ե. Փ. . . . . . Հայ Մամուլի պաշտօնը 2

» » . . . . . Հայկական մամուլ — Գրական շարժում — Հանդէս հանդիսից 117, 284, 397

ՔՐՈՆԻԿ

Խմբ. . . . . . Քահանայական ձեռնադրութեան 50-ամեայ յոբելեան Ամեն. Տն. Աւետիս Պետրոս ԺԴ. կաթ. Պատրիարքի Տանն Կիլիկիոյ 141

Պոլիսոյի տուչութիւն 48

Հայ կաթ. Նորընտիր հովիւներ (Գերպ. Յ. Նեսիմեան, Գերպ. Գր. Հինտիէ, Գերպ. Ա. Պաթանեան) . . 48

Զարեհ պէյ Նուպար Նախագահ Հ. Բ. Ը. Միութեան . 48

Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանի վկայականին վաւերացումը Պուլկարիոյ մէջ. 480

Հանդէս — Թատեր. ներկայացում — Այցելութիւններ

Խմբ. . . . . . Ս. Խաչի տօնը-Վենետիկ. Մ.-Ռափ. Վրժրն . . 255

» . . . . . Բարերարներու յիշատակը (Մխիթար-Մ.-Ռափ.) 173, 254

Խուրով . . . . Լուսանորոգն Մխիթարայ յիշատակին՝ Երուսաղէմ . 173

Վաճառոր. . . . Թատերական ներկայացումներ և Վարդանանց տօնը՝ Մուրատեան վրժրնին. մէջ ի Սեւր 125

Խմբ . . . . . Թատերական ներկայացումներ և Մ. Ռափ. տօնը՝ ի Վենետիկ 126

Խմբ . . . . . Ամավերջի հանդէս Մ.-Ռափ. վարժ. Վենետիկ . . 314

Եօրոյեան . . . . » » Մուրատ. » Սեւր . . 317

Կ. Թ. . . . . . » » Մխիթ. » Երուսաղէմ . 320

Խմբ. . . . . . Մարզահանդէս Մ. Ռ. վրժնի. Վենետիկ . . . 256

Խմբ. - Տեղեկատու . . . Այցելութիւն և բանախօսութիւն Ուսչ. Եօրկայի՝ Մխիթ. հաստատութեանց մէջ. Փարիզ-Վենետիկ - Ս. Ղազար. 174

Նուիրատուութիւն

Մ. Ռ. Ն. Աշակերտաց միութեան առ Մ. Ռափ. վրժրն. Վենետկոյ («Revue des deux Mondes» ի 280 հատոր) 480

Սազըզեան Արմենակ՝ առ Մխիթ. Միաբանութիւն Ս. Ղազարու (գորգեր և ասղնեգործ աշխատութիւններ). 480

Մահագրութիւն

Խմբ. — Ղեւոնդ Արքեպս. Դուրեան - Գրիգոր Սինապեան - Յովհաննէս փաշա Գույումճեան. 48

» Պելճիոյ սուգը և հայերու մասնակցութիւնը (Ալբերտ թագաւորի մահը) . . 124

» Թ. Թորամանեանի մահը. 128

1843-1935

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ – ԳՐԱԿԱՆ – ԳԻՏԱԿԱՆ – ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ԹԻՒ 1

ՀԱՏ. ՂԳ ՌՅՁԴ-ՌՅՁԵ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ս. ՂԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՑԱՒԻՆ ԴԱՐՄԱՆԸ
ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ ԿՐԿԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՏԱՐԻՆ նոր, եւ մեր ցաւերը հին ու նոր միանգամայն։ Եւ ճակատագրական ու անխուսափելի ցաւերը չեն որ այսօր մեր օրհասը կը գուժեն, որքան մեր իսկ ստեղծած մահահոտ պայքարը։

Լեզուով, ցեղով ու սրտով անծանօթ ժողովուրդներ մեզի հող ու աշխատանք տուին, յարգելով մարդասիրութեամբ մեր իրաւունքը հանդէպ գերագոյն բարիքին՝ որ կեանքն իսկ է. մինչ մենք մոլեգին ատելութեամբ զիրար կը մատնենք, կայենական խժդժութեամբ մեր եղբօր արեան մէջ շաղախելով մեր ձեռքերը։

Մոռցա՞նք արդեօք օտարութեան գործած մահն ու աւերը։ Չե՞ն բաւեր անոր անյագուրդ կլափին զոհերը, մեզի անհունօրէն սիրելի՝ մեր լեզուն, մեր սերունդը, մեր ապագան։

Եթէ շարունակուի գաղութներու այս համաճարակը՝ անձնասպան վատերու պէս տիեզերական ամօթը պիտի ժառանգենք, նշաւակ երկնքի եւ մարդկութեան դատապարտութեան, քանի որ այս հոգեբանութեամբ եւ գործերով կ'ուրանանք ու կը դաւենք մեր ցեղի պատուին՝ որ դիւցազն եւ նահատակ է եղած, յառաջապահ եւ անվկանդ ամբարտակ ասիական բիւրաւոր հրոսակներուն դէմ՝ պաշտպանելով մարդկութեան հինաւուրց քաղաքակրթութիւնն եւ քրիստոնէական կրօնքը։

Երանի՜ թէ օր առաջ փութար ժամը հայրենի երկրի մեծ ու փրկարար կոչին, ու հոն սանձնուած ոճրագործ լեզուներ եւ բազուկներ՝ փարած ազատութեան գաղափարին, լծուէին աշխատանքի, մեր հայրերէն նուիրագործուած հողէն հանելու արդար քրտինքով իրենց հացն ու մնունդը, եւ սորվելու ապրիլ իբրեւ համերաշխ եղբայր, վերականգնելու զոհաբերութեամբ մեր պատիւը, մեր հայրերու ժառանգութիւնը, մեր հայրենիքը

digitised by A.R.A.R.@